

REGIONALNA STUDIJA I SMJERNICE O SOCIJALNOM PREDUZETNIŠTVU NA ZAPADNOM BALKANU

RISE konzorcijum (Regionalni inkubator za socijalne preduzetnike) objavljuje svoju regionalnu studiju i smjernice o socijalnom preduzetništvu na Zapadnom Balkanu.

Razvijen i proveden od strane dva istraživača, Teo Petričević i Jelena Anđelić, a koordiniran od strane RISE konzorcijuma, ovaj dokument pruža najnovije, relevantne i sažete informacije o trenutnom stanju socijalnog i omladinskog preduzetništva na Zapadnom Balkanu. Dokument se fokusira na politiku i zakonski okvir, obrazovni sistem, finansijske i nefinansijske strukture podrške, inicijative umrežavanja te nova tržišta socijalnog preduzetništva u regionu

Dokument se sastoji od dva dijela:

1

STUDIJA koja pruža relevantne podatke o stanju socijalnog i omladinskog preduzetništva u regionu, kao i naučene lekcije iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova*, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije;

2

SMJERNICE za ekosistem socijalnog preduzetništva, OCD (organizacije civilnog društva) i kreatore politika, opisujući potrebe i kompetencije za omladinsko socijalno preduzetništvo, kao i preporuke za djelovanje na osnovu naučenih lekcija iz studije.

Neki od najznačajnijih nalaza iz oba dijela su:

2/3 vlada Zapadnog Balkana nisu usvojile zvaničnu definiciju socijalnog preduzetništva, kao ni posebno zakonodavstvo o socijalnom preduzećima;

Nijedna od šestorki Zapadnog Balkana nema posebni pravni oblik za socijalna preduzetništva; najčešće posluju koristeći pravni oblik udruženja, zadruga i društva s ograničenom odgovornošću;

U svakoj od šestorki Zapadnog Balkana postoje najmanje tri nacionalna zainteresirana aktera koji su dizajnirali i implementiraju posebne programe podrške za omladinske i/ili socijalne preduzetnike. Privatne strukture podrške i programi su još uvijek krhki i neodrživi bez finansijske pomoći trećih strana;

Širom regiona, preduzetništvo se uvodi u programe osnovnog i srednjeg obrazovanja, a u nekim slučajevima i u tercijarno obrazovanje. S druge strane, tim programima nedostaje cilj razvijanja preduzetničkog načina razmišljanja i fokusiranja na praktičnu primjenu vještina;

Mogućnosti finansiranja su najčešće u obliku grantova i početnog kapitala; čak ako su u nekoj od šestorki Zapadnog Balkana, mreže poslovnih anđela i drugih privatnih investitora aktivni u razvoju preduzetništva, ipak ne postoje čvrsti programi niti primjeri privatnih investicija u socijalno preduzetništvo.

U većini slučajeva, šira javnost ne razumije koncept socijalnog preduzetništva i ne postoje strateški i posebni programi i akcije podizanja svijesti;

Mladi preduzetnici su motivirani osjećajem slobode i nezavisnosti, kao i mogućnosti da naprave promjenu, uče i steknu vrijedno radno iskustvo;

Brojna uspješna socijalna preduzeća se mogu predstaviti kao modeli uzora u regionalnom ekosistemu.